

Ewa Spigarska

Uniwersytet Gdański

WYCENA BIEŻĄCA I BILANSOWA LOKAT ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ

Streszczenie: Zakłady ubezpieczeń, dokonując wyceny lokat, kierują się zasadą ostrożnej wyceny. Wyceny lokat, zgodnie z prawem bilansowym, dokonuje się w dwóch momentach: na moment ujęcia ich w księgach rachunkowych i na dzień bilansowy. Prawidłowa wycena lokat pozwala wiarygodnie i rzetelnie ocenić gospodarkę finansową zakładu ubezpieczeń.

Słowa kluczowe: lokaty zakładu ubezpieczeń, wycena bilansowa, wartość godziwa.

1. Wstęp

Jednym z podstawowych zadań zakładu ubezpieczeń jest działalność lokacyjna. Dzięki lokatom możliwe jest urzeczywistnienie w każdym czasie ochrony ubezpieczeniowej. Z jednej strony, odpowiednio inwestowane przez zakłady ubezpieczeń środki wpływają na osiąganie zysku. Z drugiej strony, dokonywanie odpowiedniego lokowania kapitału jest, obok zbierania składek oraz regulowania powstałych świadczeń i odszkodowań, istotą działalności ubezpieczeniowej.

2. Pojęcie lokat

Polityka lokacyjna zakładu ubezpieczeń uzależniona jest od obowiązujących norm prawnych oraz od grup ubezpieczeń, w zakresie których prowadzona jest działalność.

Ustawa o rachunkowości definiuje pojęcie „lokat”, stanowiących inwestycje zakładu ubezpieczeń, jako „aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia tych korzyści. W przypadku zakładów ubezpieczeń przez inwestycje rozumie się lokaty”. Według A. Karmańskiej [2003, s. 179] lokaty to blok aktywów zakładu

ubezpieczeń utrzymywanych w celu zabezpieczenia kontynuacji działania, zdolności płatniczej i wypłacalności zakładu.

Stosownie do postanowień ustawy o działalności ubezpieczeniowej¹, zakład ubezpieczeń powinien lokować środki finansowe w taki sposób, aby uwzględniając rodzaj i strukturę prowadzonych ubezpieczeń, osiągnąć wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków.

3. Wycena bieżąca lokat

W celach sprawozdawczych i wyceny dokonuje się klasyfikacji lokat ze względu na czas upływający od momentu dokonania lokaty do dnia jej realizacji na [Jonczyk, Ogrodnik 2000]:

- lokaty krótkoterminowe – lokaty, które ze względu na stopień płynności są możliwe do realizacji w okresie krótszym niż rok i które zakład ubezpieczeń zamierza w tym okresie zrealizować,
- lokaty długoterminowe – lokaty, których termin wykupu przypada po upływie 1 roku.

Zgodnie z zasadami rachunkowości lokaty wycenia się w dwóch momentach:

- w momencie początkowego ujęcia składnika w bilansie, określanym jako wycena wstępna lub początkowa wycena,
- na dzień bilansowy.

Aktywa finansowe na moment nabycia ujmuje się w księgach rachunkowych, niezależnie od długości lokowania oraz stopnia płynności poszczególnych pozycji na poziomie ceny nabycia. W sytuacji gdy koszty zakupu (przeprowadzenia transakcji) są nieistotne, można ująć je w ciężar wyniku finansowego, dokonując jednocześnie wyceny na poziomie ceny zakupu.

Zasady wyceny aktywów finansowych zostały zaprezentowane dokładnie w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, zgodnie z którym aktywa finansowe wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych, zaś zobowiązania finansowe – w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych. Wartość godziwą powiększa się o poniesione koszty transakcji.

Zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe ujmowanie i wycena” aktywa finansowe i zobowiązania finansowe na moment nabycia ujmuje się według wartości godziwej. W sytuacji gdy wycenia się aktywa finansowe i zobowiązania finansowe niezakwalifikowane do grupy wycenianej wartości godziwej przez wynik finansowy, wartość godziwą zwiększają koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypię-

¹ Artykuł 153 ustawy z 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

sane do ich nabycia lub emisji. W par. 48A wymienionego standardu wskazano, że najlepszym sposobem ustalania wartości godziwej są ceny notowane na aktywnym rynku. Gdy dla danego instrumentu nie istnieje aktywny rynek, stosuje się określone techniki wyceny. Zastosowanie technik wyceny ma na celu określenie, jak w dniu wyceny kształtowałaby się cena transakcyjna przy bezpośredniej wymianie, której powody wynikają z decyzji gospodarczych podejmowanych w zwykłych okolicznościach.

Wycena początkowa wymaga, aby nieruchomości inwestycyjne były wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia².

4. Wycena bilansowa lokat

Zgodnie z par. 19 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń wyceny lokat na dzień bilansowy dokonuje się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny. Zasady wyceny lokat przedstawiono w tab. 1.

Zakłady ubezpieczeń są zobowiązane odrębnie ewidencjonować lokaty w akcjach lub udziałach podmiotów podporządkowanych dopuszczonych lub niedopuszczonych do publicznego obrotu. Obejmują one przede wszystkim udziały i akcje służące do wywierania znaczącego wpływu na bieg interesów innej jednostki (zależnej, stowarzyszonej).

W celu dokonania wyceny lokat zakład ubezpieczeń stosuje zasady wyceny w ramach danego portfela lokat jednakowych lub uznanych za jednakowe ze względu na podobieństwo ich rodzaju. W dniu rozpoznania instrumentu finansowego zakład ubezpieczeń powinien zakwalifikować go do jednej z kategorii [Fedyna 2006]:

1) aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu (*trading*) – do tej kategorii zalicza się m.in. aktywa i zobowiązania finansowe, które mają na celu osiągnięcia korzyści w krótkim terminie, np.: akcje, obligacje, pożyczki oraz instrumenty pochodne i zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży, składniki portfela zarządzanego łącznie w celu generowania krótkoterminowych zysków;

2) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, tzw. HTM (*held to maturity*) – obejmują one aktywa finansowe, dla których jest określony termin wymagalności i które zakład ubezpieczeń zamierza i jest w stanie utrzymać do tego terminu z wyłączeniem akcji;

3) pożyczki udzielone i należności własne (*loans and receivables*) – niezależnie od terminu wymagalności zalicza się tu aktywa finansowe powstałe na skutek bezpośredniego wydania drugiej stronie kontraktu środków pieniężnych. Do kategorii

² Na koszt wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej wytworzonej we własnym zakresie składają się wszystkie koszty związane bezpośrednio z jej wytworzeniem ustalone na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytku. Nieruchomość przed tym momentem stanowi element środków trwałych w budowie i jest wyceniana zgodnie z przyjętymi zasadami dla tej grupy aktywów.

należności własnych i pożyczek nie zalicza się należności handlowych oraz dłużnych instrumentów finansowych nabytych od podmiotu innego niż emitent czy wystawca;

4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży AFS (*available for sale*) – obejmują one wszystkie aktywa finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do wcześniejszych kategorii.

Tabela 1. Wycena lokat zakładu ubezpieczeń na dzień bilansowy

Rodzaj lokat	Zasady wyceny
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, gdy możliwe jest ustalenie wartości godziwej w sposób wiarygodny	Wartość godziwa
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, gdy wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić: 1) aktywa finansowe, dla których jest ustalony termin wymagalności, 2) pozostałe aktywa nie określone w punkcie 1	Skorygowana cena nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości Cena nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Skorygowana cena nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości
Pożyczki udzielone i należności własne	Skorygowana cena nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości
Udziały w jednostkach podporządkowanych	Metoda praw własności
Nieruchomości	Cena nabycia lub koszt wytworzenia, pomniejszone o wartość naliczonego na dzień bilansowy umorzenia, z uwzględnieniem trwałej utraty wartości
Pozostałe lokaty	Cena nabycia lub koszt wytworzenia, z uwzględnieniem trwałej utraty wartości
Lokaty, których ryzyko ponosi ubezpieczający w ubezpieczeniach na życie	Wartość godziwa
Należności depozytowe od cedentów	Kwota wymaganej zapłaty

Źródło: opracowano na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń.

W przypadku zakładów ubezpieczeń aktywa finansowe zakwalifikowane do kategorii „przeznaczone do obrotu” nie mogą być przekwalifikowane do innej kategorii. Aktywa finansowe ujęte w trzech pozostałych grupach mogą być przekwalifikowane do kategorii „przeznaczonych do obrotu” pod warunkiem dużego prawdopodobieństwa osiągnięcia korzyści ekonomicznych w krótkim terminie.

Na dzień bilansowy wycena lokat zakładów ubezpieczeń odbywa się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny. W zależności od przyporządkowania lokat do określonej kategorii dokonuje się ich wyceny na dzień bilansowy według określonych zasad.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według ustalonej w sposób wiarygodny wartości godziwej³.

Wiarygodnie określoną wartość godziwą instrumentów finansowych stanowią przede wszystkim [Fedyna 2006]:

- cena ustalona w aktywnym obrocie regulowanym; informacje o tej cenie są ogólnie dostępne,
- oszacowanie dłużnych instrumentów finansowych przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę, przy czym możliwe jest rzetelne oszacowanie przepływów pieniężnych,
- wycena według modelu wyceny instrumentu finansowego, gdy wprowadzone do modelu dane wejściowe pochodzą z aktywnego obrotu regulowanego,
- wartość oszacowana instrumentu finansowego, dla którego nie istnieje aktywny obrót regulowany, na podstawie publicznie ogłoszonej, notowanej w aktywnym obrocie regulowanym ceny nieróżniącego się istotnie, podobnego instrumentu finansowego,
- oszacowanie ceny instrumentu finansowego za pomocą metod estymacji powszechnie uznanych za poprawne⁴.

Gdy nie można wiarygodnie określić wartości godziwej, wówczas lokaty te wycenia się według ceny nabycia z uwzględnieniem trwałej utraty wartości. Trwała utrata wartości aktywów finansowych występuje wtedy, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znacznej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Jest to podstawą do dokonania odpisu aktualizującego, doprowadzającego wartość składnika aktywów wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku – do ustalonej w inny sposób wartości godziwej. Dodatkowo, uwzględniając trwałą utratę wartości aktywów finansowych zakładów ubezpieczeń, trzeba wziąć pod uwagę sytuację finansową podmiotów, w których

³ Zgodnie z art. 28 pkt. 6 ustawy o rachunkowości za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi ze sobą stronami. W przypadku instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku wartość godziwą określa się na poziomie ich ceny rynkowej pomniejszonej o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji w sytuacji, gdy ich wartość jest znacząca. W zakresie aktywów finansowych posiadanych przez jednostkę oraz zobowiązań finansowych, które jednostka zamierza zaciągnąć, cenę rynkową ustala się jako zgłoszoną na rynku bieżącą ofertę kupna, natomiast dla aktywów finansowych, które jednostka zamierza nabyć, oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych – jako bieżącą ofertę sprzedaży zgłoszoną przez rynek.

⁴ Porównaj par. 15 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

aktywa te zostały ulokowane, jak również spadek wartości aktywów netto tych podmiotów, jaki wystąpił pomiędzy dniem ich nabycia a dniem bilansowym. Gdy posiadane aktywa finansowe są dodatkowo objęte gwarancjami, należy również uwzględnić sytuację finansową gwaranta. Różnice z tytułu aktualizacji wyceny aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w przychodach lub kosztach działalności lokacyjnej, z tym że w przypadku aktywów, które nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz lokat w udziały w jednostkach podporządkowanych odnosi się je bezpośrednio na kapitał własny w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” i prezentuje w pasywach bilansu. W pozostałych przypadkach różnice z aktualizacji wyceny odnoszone są na wynik finansowy zakładu ubezpieczeń.

Natomiast aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem trwałej utraty wartości oraz efektywnej stopy procentowej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (DzU 2001 z późn. zm.) skorygowaną cenę nabycia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zwaną zamortyzowanym kosztem, ustala się na poziomie ceny nabycia, w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych, pomniejszonej o spłaty wartości nominalnej, czyli kapitału podstawowego. Cenę tę koryguje się odpowiednio o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy między wartością początkową składnika i jego wartością w terminie wymagalności, wyliczoną za pomocą efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszoną o odpisy aktualizujące jej wartość.

Efektywna stopa procentowa stanowi wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego za dany okres. Ustalając skumulowaną kwotę dyskonta aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej, należy uwzględnić w obliczeniach wszelkie opłaty płacone lub otrzymywane przez strony kontraktu. Efektywna stopa procentowa oznacza w przypadku instrumentów finansowych stopę służącą zdyskontowaniu do bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie do terminu wymagalności, dla instrumentów zaś o zmiennej stopie procentowej bierze się pod uwagę termin następnego oszacowania przez rynek poziomu odniesienia.

Gdy zakład ubezpieczeń nabywa udziały jednostek podporządkowanych, ich wycena bilansowa następuje metodą praw własności. Skutki wyceny tych udziałów są odnoszone w zależności od charakteru na:

- dodatnie na kapitał z aktualizacji wyceny,
- ujemne prezentowane w rachunku wyników.

Dla wyceny lokat terminowych w instytucjach finansowych stosuje się wycenę według wartości nominalnej, a w przypadku pożyczek udzielonych – według kwoty wymaganej zapłaty.

Podobne zasady wyceny aktywów finansowych obowiązują według MSR 39 (por. tab. 2).

Tabela 2. Wycena aktywów finansowych na dzień bilansowy według MSR 39

Rodzaj lokat	Zasady wyceny
Aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami	Wartość godziwa, niepomniejszana o koszty transakcji, jakie mogą wystąpić przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów
Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	Zamortyzowany koszt z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej
Inwestycje w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które muszą być rozliczone przez dostawę niekwotowanych instrumentów kapitałowych wycenianych według kosztu	Wartość godziwa wiarygodnie oszacowana, pod warunkiem że zmienność przedziału rozsądnych oszacowań wartości godziwej dla tego instrumentu nie jest znacząca lub prawdopodobieństwo różnych szacunków w przedziale może być w rozsądny sposób ocenione i użyte przy szacowaniu wartości godziwej*

* Jednostka nie może wyceniać instrumentu według wartości godziwej w sytuacji, gdy rozpiętość przedziału rozsądnych oszacowań wartości godziwej jest znacząca, a prawdopodobieństwo różnych oszacowań nie może być w rozsądny sposób ocenione.

Źródło: opracowano na podstawie Międzynarodowego Standardu rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Zgodnie z MSR 39 (par. 48A) najlepszym sposobem ustalania wartości godziwej są ceny notowane na aktywnym rynku. Gdy dla danego instrumentu nie istnieje aktywny rynek, stosuje się określone techniki wyceny. Zastosowanie technik wyceny ma na celu określenie, jak w dniu wyceny kształtowałaby się cena transakcyjna przy bezpośredniej wymianie, której powody wynikają z decyzji gospodarczych podejmowanych w zwykłych okolicznościach.

Zgodnie z art. 28 ust 1 pkt. 1a ustawy o rachunkowości z punktu widzenia wyceny, inwestycje w nieruchomości i prawa traktuje się identycznie jak środki trwałe i wartości niematerialne i prawne.

W związku z powyższym wartość brutto lokaty w nieruchomości:

- wyznacza tu cena nabycia lub koszt wytworzenia,
- podwyższają koszty ulepszenia budynku lub budowli,
- podwyższają koszty finansowania zewnętrznego (prowizje, odsetki, różnice kursowe) po potrąceniu przychodów z tego tytułu,
- podwyższają niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy,
- obniżają odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Ustawa o rachunkowości, jak i Międzynarodowy Standard Rachunkowości 40 („Inwestycje w nieruchomości”) pozwalają jednostce na dokonanie wyboru metody wyceny inwestycji na dzień bilansowy między modelem wartości godziwej a modelem ceny nabycia. Wymaga się jednak, aby jednostka stosowała wybraną metodę wyceny do wszystkich swoich nieruchomości inwestycyjnych.

W modelu wartości godziwej składnik aktywów nie jest amortyzowany, natomiast wszystkie zmiany wyceny (zmiany w wartości godziwej) z okresu na okres są ujmowane jako przychody i koszty w rachunku zysków i strat. Wiąże się to z koniecznością dokonywania odpisów aktualizujących, doprowadzających wartość inwestycji na koniec każdego roku obrotowego do poziomu wartości godziwej.

MSR 40 wskazuje na dane pochodzące z aktywnego rynku (aktualne ceny rynkowe podobnych nieruchomości inwestycyjnych, które mają podobną lokalizację, znajdują się w podobnym stanie, są leasingowane na podobnych zasadach i służą podobnym celom) jako najlepszą podstawę ustalania wartości godziwej.

Gdy jednostka nie dysponuje cenami rynkowymi nieruchomości, powinna brać pod uwagę informacje z innych źródeł, takich jak MSR 40 (par. 46):

- aktualne ceny podobnych nieruchomości występujące na aktywnym rynku,
- niedawne ceny z mniej aktywnego rynku, skorygowane o wszystkie zmiany warunków ekonomicznych, które wystąpiły od czasu przeprowadzenia analizowanych transakcji,
- planowane zdyskontowane przepływy środków pieniężnych związanych z daną nieruchomością.

Zgodnie z modelem ceny nabycia nieruchomości inwestycyjną wycenia się według ceny nabycia czy też kosztu wytworzenia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Cenę nabycia lub koszt wytworzenia nieruchomości inwestycyjnych stanowiącą jej wartość początkową:

- powiększają koszty ich ulepszenia,
- zmniejszają odpisy amortyzacyjne dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości, na skutek używania lub upływu czasu (z wyjątkiem inwestycji w grunty).

5. Zakończenie

Zakłady ubezpieczeń, dokonując lokat, muszą się kierować wymogami płynności, bezpieczeństwa i rentowności. Lokaty powinny przynosić dochód wynikający z przyrostu wartości instrumentu finansowego lub dawać korzyści w postaci dywidend bądź czynszów. Możliwość ich zamiany na gotówkę w celu realizacji zobowiązań zakładu ubezpieczeń decyduje o ich płynności. Jednak podstawowym wymogiem, narzuconym również przez przepisy prawne, jest bezpieczeństwo dokonywanych inwestycji. Odzwierciedleniem ich bezpieczeństwa jest w zakresie rzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych odpowiednia ich wycena, przede wszystkim w sprawozdaniu finansowym, będącym podstawą oceny gospodarki finansowej zakładu ubezpieczeń. W celu

zwiększenia bezpieczeństwa, poprawy płynności i ograniczenia ryzyka należy się spodziewać dużych zmian w gospodarce finansowej zakładów ubezpieczeń w związku z dyrektywą Solwency II⁵.

Literatura

- Bijak W., *Praktyczne metody badania niewypłacalności zakładów ubezpieczeń*, SGH, Warszawa 2009.
- Fedyna M., *Materiały szkoleniowe BDO*, Warszawa 2006.
- Jonczyk B., Ogrodnik H., *Warunki podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej w Polsce w aspekcie dostosowania do wymogów Unii Europejskiej*, AE, Katowice 2000.
- Karmańska A., *Rachunkowość finansowa zakładów ubezpieczeń*, Difin, Warszawa 2003.
- Lisowski W., Handschke J., *System wypłacalności zakładów ubezpieczeń*, [w:] *Studia ubezpieczeniowe*, red. J. Handschke, Zeszyty Naukowe nr 127, Wydawnictwo UE, Poznań 2009.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39, Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 29 listopada 2008.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń, DzU 2008, nr 236, poz. 1634 z późn. zm.
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 2238/2004 z dnia 29 grudnia 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1725/2003 w sprawie przyjęcia niektórych międzynarodowych standardów rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady, w odniesieniu do MSSF nr 1, MSR nr 1 do 10, 12 do 17, 19 do 24, 27 do 38, 40 i 41 oraz interpretacji SKI nr 1 do 7, 11 do 14, 18 do 27 oraz 30 do 33.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, DzU 2001, nr 149, poz. 1674 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, DzU 2003, nr 124, poz. 1151 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, DzU 2002, nr 76, poz. 694 z późn. zm.

CURRENT AND BALANCE VALUATION OF INSURANCE COMPANY INVESTMENTS

Summary: Making investments insurance companies have to follow liquidity, security and profitability requirements. Emerging from the growth of financial instrument the investments should return income or give benefits as a dividend or rent. A possibility of exchanging it for money in order to fulfil insurance company's commitments decides of its liquidity. However, the main requirement, enforced also by law regulations, is the security of investments. It means eliminating from the portfolio high risk investments, preferring safe low risk investments, and also using instruments limiting risk through qualitative and quantitative diversification of investments.

The main goal of investment activities is the qualitative and quantitative selection of investments, with fulfilling law regulations, accepting assumed risk level in order to accomplish the highest return from invested assets.

⁵ Na temat wypłacalności zakładów ubezpieczeń w aspekcie Dyrektywy Solwency II zob. [Lisowski, Handschke 2009, s. 50-61; Bijak 2009].